

Meditsiiniteaduste valdkond uue õppeaasta hakul

Margus Lember – Tartu Ülikooli meditsiiniteaduste valdkonna dekaan

Äsja tähistasime 25 aasta möödumist Eesti Vabariigi iseseisvuse taastamisest. See on piisavalt pikk aeg, et harjuda olema vaba maailma üheks ülikooliks. Enam ei piisa uhkusest, et olime kunagi Nõukogude Liidu 75 parima ülikooli seas. Praegu loeb see, millised oleme maailmas rahvusvahelise mõõdupuuga mõõdetuna. See aga tähendab suurt ambitsiooni ja nõudlikkust. Mis sellest, et oleme väikesed, mis sellest, et meie ressursid ei küüni maailma tippülikoolide lähedale – Tartu Ülikool on deklareerinud eesmärgi töötada maailma parimate ülikoolide liigas. Tartu Ülikool on tervikuna toiminud hästi, oleme heal positsioonil erinevates edetabelites, meid on ainsa Balti piirkonna ülikoolina kutsutud lähemaid suhteid looma mitme üleeuroopalise teadusülikoolide võrgustikuga, millest lähikuudel kuuleme veel rohkem.

Tänavune vastuvõtt meditsiiniteaduste valdkonna erialadele on olnud traditsiooniliselt edukas, kõik planeeritud kohad on täidetud ja seda parimate kandidaatidega. Meie erialade kõrged lävendid näitavad, et noored hindavad jätkuvalt Tartu Ülikooli meditsiini- ja spordiharidust. Algaval õppeaastal alustab valdkonnas ligi 450 uut üliõpilast. Kokku õpib 2016/2017. õppeaastal meditsiiniteaduste valdkonnas ligi 2000 üliõpilast.

Õppeaasta alguses küsitakse ikka, milliseks see aasta kujuneb. Sügissemestrile jääb meditsiiniteaduste valdkonna uue arengukava vastuvõtmine. Arengukava ei tohiks olla pelgalt dokument bürokraatide laual. Kava koostamine ja vastuvõtmine peab aitama luua korrastatust sihtides, mis kord siit, kord sealt öelduna ei pruugi kõigil kogu aeg teada olla. Jätkame õppetöö ja õppekavade analüüsi ning vajaduse korral muutmistega. Arstitudengite kuuenda kursuse praktika, mis on nüüd ühe aasta töötanud,

vajab edasist täiustamist. Väga tähtis on tagada õppekavade jätkusuutlikkus. Peame õpetama seda, mis on tõepoolest ülikooli funktsioon, ja loobuma sellest, mida ei ole tingimata vaja või mille õpetamiseks ei ole eeldusi.

Teadustöös on endiselt päevakorral koondumine suuremate teemade alla – selle aluseks on teadustöö piiritletud fookused, mis esialgu on veel küllaltki laiad, ent pakuvad kõigile võimalusi. Senise teadusrahastamise muutmise pärast on lähiaastad taas kord keerukad, justkui 1990ndad, kus uusi reegleid veel ei ole. Valdkonda tervikuna vaadates on kindlasti vajalik kliinilisse teadusesse senisest suurem panustamine, samuti väiksemate instituutide teadustöö rahastamine, olgu selleks siis sporditeadused, farmaatsia või hambaarstiteadus.

Sügisene aeg on oluline 2017. aasta eelarvete kujundamisel – suur vajadus arstide ettevalmistamiseks nõuab lisaks vastuvõtuarvudele ka rahastamise suurendamist. Riigisisese teadusrahastuse ümberkorraldamine ning ebaselgus lähiaastateks võtavad perspektiivi mitmetelt noortelt teadlastelt. Valdkondliku praktilise teaduse ja innovatsiooni planeerimine ja finantseerimine toppab. Tervishoiusüsteemi rahastamise jätkusuutlikkus on ammu küsimärgi all.

Probleem ei ole nendes miljonites, mis praegu haigekassa reservist tuleb võtta. Ettevaatavad poliitilised otsused on puudu. Need on valikud selle kohta, kuidas nähakse tervishoidu – kas üha enam kaubana, mida inimesed omaenese raha eest ostavad, niipalju kui suudavad, või ühiskonnas kokku lepitud kodanikuõiguse ja -hüvena, kus tekkivad kulud kaetakse ühiselt ja solidaarselt. Kõige sellega peab tegelema ja Tartu Ülikool on valmis olema riigile heaks partneriks.

Margus Lember